

Acollida i inclusió de les persones immigrants

Codi: 101671

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500260 Educació social	OT	3	1
2500260 Educació social	OT	4	1

Professor/a de contacte

Nom: Roser Giros Calpe

Correu electrònic: roser.giros@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Equip docent

Èrika Domínguez Antillano

Prerequisits

L'assignatura d'"Acollida i inclusió de les persones immigrades" es recomana a aquelles persones que tinguin un interès per ampliar la comprensió sobre el fet migratori, els processos d'integració i que estiguin orientades a aprendre estratègies d'intervenció des d'un punt de vista culturalment responsable. Es aconsellable cursar simultàniament o haver cursat alguna de les assignatures d'Educació en contextos de diversitat, Estratègies didàctiques per a la formació de persones adultes i Estratègies de mediació.

Objectius

- Comprendre les causes i dinàmiques dels processos migratoris globals contemporanis.
- Entendre els processos d'integració i les principals polítiques que es porten a terme en aquest camp des d'una perspectiva multinivell.
- Observar els factors que incideixen en l'acollida i inclusió de persones i col·lectius en context de migració i post-migració.
- Aplicar estratègies d'intervenció social Desenvolupar estratègies que tinguin en compte la interseccionalitat i els principis de l'interculturalisme crític
- Entendre el valor i el significat dels models de gestió de la diversitat cultural en els processos d'inclusió de la població migrada.
- Comprendre els factors socials que generen racisme a la societat i les estratègies d'una educació anti-racista.

Competències

Educació social

- Acompanyar les persones en els seus processos de creixement i emancipació.
- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
- Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
- Adoptar una actitud i un comportament ètic i actuar d'acord als principis deontològics de la professió.
- Aplicar les competències socioemocionals necessàries per gestionar les relacions humanes.
- Contextualitzar l'acció socioeducativa en funció dels diferents paradigmes teòrics que han elaborat les ciències de l'educació i en funció del context socio-històric dels individus, grups i institucions.
- Dissenyar de manera articulada plans, programes, projectes, activitats i tasques en diversos contextos socioeducatius.
- Dissenyar i desenvolupar processos de participació ciutadana i acció socio-comunitària.
- Dominar els coneixements teòrics i aplicats de les diferents Ciències de l'Educació que li permetin desenvolupar la capacitat d'anàlisi i observació de la realitat social i educativa.
- Introduir canvis en els mètodes i els processos de l'àmbit de coneixement per donar respostes innovadores a les necessitats i demandes de la societat.
- Mantenir una actitud de respecte al medi (natural, social i cultural) per fomentar valors, comportaments i pràctiques que atenguin a la igualtat de gènere, equitat i respecte als drets humans.
- Participar en els debats teòrics que afecten la professió i que afecten els diferents àmbits d'actuació.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).
- Utilitzar informació i coneixement de les diferents fonts i contextos (informes, articles, etc.) propis de les ciències socials.

Resultats d'aprenentatge

1. Adquirir valors i actituds de respecte cap als diversos mitjans socials i culturals que són propis de les nostres societats contemporànies.
2. Analitzar críticament els principis, valors i procediments que regeixen l'exercici de la professió.
3. Analitzar els aspectes deontològics de l'educació social en el treball amb persones en risc d'exclusió.
4. Analitzar les desigualtats per raó de sexe/gènere i els biaixos de gènere en l'àmbit de coneixement propi.
5. Analitzar una situació i identificar-ne els punts de millora.
6. Aplicar estratègies de mediació senzilles que permetin incrementar l'autonomia i la qualitat de la convivència dels grups multiculturals.
7. Avaluar de manera crítica els propis prejudicis i estereotips personals que impedeixen una mirada intercultural de la realitat social.
8. Clarificar els dilemes i debats ètics que planteja el treball amb població immigrada en una situació de desigualtat social com l'actual.
9. Comprendre les característiques i condicionaments que conformen les propostes educatives en contextos de diversitat.
10. Comprendre les diferents fases del procés migratori per identificar les diferents necessitats socioemocionals derivades de l'esmentat procés per a cada fase.
11. Comunicar fent un ús no sexista ni discriminatori del llenguatge.
12. Conèixer els principals plans i programes de l'admissió educativa per a la inclusió social i educativa de la població immigrada.
13. Conèixer i utilitzar les principals fonts de generació de coneixement científic sobre la exclusió social a Catalunya i Espanya.
14. Conèixer la rica i àmplia diversitat de situacions de les dones immigrades al país.
15. Conèixer les estructures de participació ciutadana existents a Catalunya en l'actualitat.
16. Desenvolupar un anàlisi crític de la diversitat cultural que impliqui l'assumpció d'una concepció dinàmica de la cultura, de la identitat i de la diversitat en si mateixa.
17. Dissenyar i executar accions educatives de prevenció d'actituds i actuacions de discriminació.
18. Distingir entre un model intercultural i un model multicultural de gestió de la diversitat cultural en l'espai social.
19. Identificar i valorar la multiplicitat de referents històrics, socials, polítics i legals propis de l'educació inclusiva.
20. Identificar les principals desigualtats i discriminacions per raó de sexe/gènere presents a la societat.

21. Proposar formes d'avaluació dels projectes i accions de millora de la sostenibilitat.
22. Proposar noves maneres de mesurar l'èxit o el fracàs de la implementació de propostes o idees innovadores.
23. Proposar projectes i accions que estiguin d'acord amb els principis de responsabilitat ètica i de respecte pels drets humans i els drets fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
24. Proposar projectes i accions que incorporin la perspectiva de gènere.
25. Reconèixer la naturalesa assimiladora, segregadora, integradora o inclusiva de les propostes d'acció socioeducativa dirigides a treballar amb població immigrada.
26. Saber buscar i interpretar les dades estadístiques relatives a la població estrangera.
27. Valorar com els estereotips i els rols de gènere incideixen en l'exercici professional.
28. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.

Continguts

1. Migracions, acollida i inclusió a Catalunya en un context Europeu
 - 1.1. El procés migratori: significats i condicions per a l'acollida i inclusió.
 - 1.2. Migracions contemporànies.
 - 1.3. Dinàmiques comunitàries. Migració gènere i família.
 - 1.4. Migracions i Estat. Els règims d'(im)mobilitat i el marc normatiu d'estrangeria.
 - 1.5. Integració cultural, diàspores i decolonialitat.
2. Gestió de la diversitat. Metodologies d'intervenció intercultural
 - 2.1. La perspectiva intercultural aplicada a l'acció social.
 - 2.2. La perspectiva de gènere i la mirada interseccional a l'educació social.
 - 2.5. Estratègies educatives a partir des d'un enfocament plurilingüe.
3. Àmbits d'intervenció de l'educació social fora escola
 - 3.1. La gestió de la cultura des de la transformació social.
 - 3.2. Refugiades i demandants d'asil
 - 3.3. Persones joves que migren soles
 - 3.4. Formació i inserció de dones migrades

Metodologia

Les activitats formatives dirigides es desenvoluparan a partir de:

- Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari.
- Debats sobre temes rellevants amb una prèvia lectura d'articles, informes i texts de referència.
- Treball amb els i les estudiants a partir d'activitats preestablertes (estudi de cas, anàlisi d'informes i altres activitats pràctiques).

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencial en gran grup	45	1,8	1, 4, 8, 9, 10, 12, 14, 15, 16, 18, 19, 20, 26,

Tipus: Supervisades			
Treball grupal	30	1,2	2, 3, 6, 7, 8, 9, 11, 17, 21, 22, 23, 24, 26
Tipus: Autònomes			
Treball individual, lectura i treball sobre articles i informes	75	3	3, 8, 9, 12, 16, 19, 26

Avaluació

L'avaluació continuada comprèn tres tipus d'activitats:

- Prova de síntesi individual al final de l'assignatura (50%)
- Treball grupal tutoritzat (30%)
- Treball individual sobre lectures i participació als fòrums virtuals i grups de lectura a l'aula (20%).

L'avaluació única:

- Consistirà en un examen escrit al final de l'assignatura sobre els continguts teòrics i pràctics (70%), i un examen oral amb preguntes obertes per examinar l'assimilació crítica dels contingut (30%).

La nota final serà la mitja ponderada de les activitats previstes. Per poder aplicar aquest criteri serà necessari obtenir com a mínim un 5 a cadascuna d'aquestes activitats. Les activitats d'avaluació individuals són recuperables. La nota de la re-avaluació no serà superior al 5

L'assistència a classe és obligatòria. L'absència cal justificar-la d'acord amb els criteris i la normativa vigents. Per poder obtenir una avaluació final positiva l'estudiant haurà d'haver assistit a un mínim d'un 80% de les classes.

Dates previstes de les proves d'avaluació:

a) Avaluació continuada:

- La prova escrita individual es portarà a terme el 23 de gener del 2024. La recuperació el dia 6 de febrer del 2024.
- La presentació dels treballs de grup està prevista un cop finalitzat el temari al que estan associats.
- La participació a grups de lectura està prevista el 19 de desembre del 2023 i el 9 de gener del 2024.

b) Avaluació única

- La prova oral i escrita tindrà lloc el 23 de gener del 2024. La recuperació es porta a terme el 6 de febrer del 2024 i s'aplicarà el mateix sistema de recuperació que per l'avaluació continuada.

La devolució dels treballs d'avaluació seran publicats al Moodle, com a màxim 3 setmanes després de la data de lliurament i/o realització.

El plagi es considera una infracció important, si es detecta un plagi en un treball aquest quedarà suspès. Per a una definició de plagi podeu consultar: http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html

Per aprovar aquesta assignatura, cal que l'estudiant mostri una bona competència comunicativa general, tant oralment com per escrit, i un bon domini de la llengua o les llengües vehiculars que consten a la guia docent

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Examen escrit individual	50%	0	0	2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 25, 28
Treball grupal (estudi de casos i altres activitats pràctiques)	30%	0	0	2, 4, 5, 6, 7, 9, 11, 12, 14, 16, 17, 21, 22, 23, 24, 27, 28
Treball individual sobre lectures i participació a grups de lectura	20%	0	0	1, 3, 4, 7, 8, 9, 11, 13, 14, 16, 19, 20, 26

Bibliografia

- Alexander, M. (2003). Local policiestowardmigrants as anexpressionof Host-Strangerrelations: A proposed typology. *Journalofethnic and migrationstudies*, 29(3), 411-430.
- Baca, N., Román R. P. y Fuentes, L. M. (2016). Desigualdades de género en mujeres migrantes que realizan trabajo doméstico remunerado. Más allá de las cadenas globales de cuidados: 21ºEncuentro Nacional sobre Desarrollo Regional en México. Recuperatde:<http://ru.iiec.unam.mx/3409/1/288-Baca-Roman-Fuentes.pdf>
- Brah, A. (2011). Cartografías de la diáspora: identidadesencuestión. *Traficantes de sueños*. Recuperaten <https://www.repositorio.ciem.ucr.ac.cr/bitstream/123456789/78/1/RCIEM062.pdf>
- Brubaker, R. (2015). Linguistic and religious pluralism: between difference and inequality.*Journal of Ethnic and Migration Studies*,41(1), 3-32.
- Butler, J., & Fraser, N. (2016). ¿ Reconocimiento o redistribución?: un debate entre marxismo y feminismo. *New Left Review en Español*.
- Campani, G. (2019). La migración europea y la crisis de los refugiados: un procesocomplejo y multifacético. *Collectivus, Revista de Ciencias Sociales*, 6(1), 15-33.Recuperat de <http://investigaciones.uniatlantico.edu.co/revistas/index.php/Collectivus/article/view/2201>
- Carrasco, S., Pàmies, J., i Ponferrada, M. (2011). Fronteras visibles y barreras ocultas: la experiencia escolar del alumnado marroquí en Cataluña y mexicano en California.*Revista Migraciones*,29, 31-60.
- Casa Iberoamericana de la Mujer (2015). *La participació de dones llatinoamericanes en processosmigratoris a Barcelona*. Barcelona: Ajuntament de Barcelona CARRASCO, C. (2001) *Tiempos, trabajos y género*, Edicionesub: Barcelona
- Crenshaw, K. W (1989) *Demarginalizing the Intersection of Race and Sex: A Black Feminist Critique of Antidiscrimination Doctrine, Feminist eory and Antiracist Politics*. University of Chicago Legal Forum: Vol. 1989: Iss. 1, Article 8. Disponible a: <http://chicagounbound.uchicago.edu/uclf/vol1989/iss1/8>
- Crenshaw, K. W. (1991). Mapping the Margins: Intersectionality, Identity Politics, and Violence against Women of Color. *Stanford Law Review*, 43 (6), pp. 1.241-1.299. Traduït per: Raquel Platero y Javier Sáez. Disponible a: <http://www.uncuyo.edu.ar/transparencia/upload/crenshaw-kimberle-cartografiando-losmargenes-1.pdf>
- Erel U, Ryan L. Migrant Capitals: Proposing a Multi-Level Spatio-Temporal Analytical Framework. *Sociology*. 2019;53(2):246-263. doi:10.1177/0038038518785298
- Generalitat de Catalunya (2018). *El model lingüístic del sistemaeducatiu de Catalunya.L'Aprenentatgeil'Ús de les Llengüesenun ContextEducatiuMultilingüe i Multicultural*. Departamentd'Ensenyament (downloaded on7 January 2019fromensenyament.gencat.cat)
- Gregorio, C. (2017) ¿Por qué hablar de cuidados cuando hablamos de migraciones transnacionales?. *Quaderns-e de l'Institut Català d'Antropologia*, [en línia]. Núm. 22 (2), p. 49-64..Disponible a: <https://www.raco.cat/index.php/QuadernselCA/article/view/333113>
- Levitt, P; Glick-Schiller, N. (2004): "Perspectivas internacionales sobre migración". *Migración y Desarrollo*, nº 3, pp. 60-91. Disponible en: <http://www.redalyc.org/articulo.oa?id=66000305>
- Llena, A. (Coords.) (2006): *Miradas y diálogos en torno a la acción comunitaria*. Barcelona: Graó. Disponible a: https://www.researchgate.net/publication/282122371_Accion_comunitaria_miradas_y_dialogos_interdisciplinares
- Narciso Pedro, L., & Carrasco Pons, S. (2017). *Mariamaonthemove. Capital migratorio y segundas generaciones en la emigración juvenil española*.*Migraciones*. Publicación Del Instituto Universitario De Estudios Sobre Migraciones, (43), 147-174. <https://doi.org/10.14422/mig.i43.y2017.007>
- Nusche, D. (2009). *What Works in Migrant Education? A Review of Evidence and Policy Options*. OECD Education Working Papers, 22. Disponible a: <http://www.oalis.oecd.org/oalis/2009doc.nsf/linkto/edu-wkp%282009%291>

OECD (2015). Immigrant Students at School: Easing the Journey towards Integration, OECD Publishing. <http://dx.doi.org/10.1787/9789264249509-en>

OECD (2017). Helping immigrant students to succeed at school and beyond. OCDE Publishing. Disponible a: <https://www.oecd.org/education/Helping-immigrant-students-to-succeed-at-school-and-beyond.pdf>

Organización internacional para las migraciones Portal de datos mundiales sobre migración: https://migrationdataportal.org/es?i=stock_abs_&t=2019 ACNUR

Pàmies, J., Carrasco, S. i Narciso, L. (2012). A propósito de la acogida de alumnado extranjero. Paradojas de la educación inclusiva en Cataluña (España). *Revista Latinoamericana de Educación Inclusiva*, 6(1), 105-122.

Parella, S. y Rivero, P. (2011). Dones migrades, treball de cura i segregació laboral a Catalunya des d'una perspectiva de gènere. Barcelona: Institut Català de les Dones. Disponible a: https://www.researchgate.net/publication/313429350_Dones_migrades_treball_de_cura_i_segregacio_laboral_a

Pedone, Claudia (2008). "Varones aventureros" vs. "madres que abandonan": reconstrucción de las relaciones familiares a partir de la migración ecuatoriana. *REMHU - Revista Interdisciplinar da Mobilidade Humana*, 16(30), 45-64. Disponible en: <https://www.redalyc.org/articulo.oa?id=4070/40704200700>

Penninx, R. and Garcés-Mascreñas, B. (2016). Chapter 2. The Concept of Integration as an Analytical Tool and as a Policy Concept. In: B. Garcés-Mascreñas and R. Penninx (eds.). *Integration Processes and Policies in Europe. Contexts, Levels and Actors*. New York: Springer Open

Rodríguez-García, Dan (2015): "Multicultural / Multiculturalism". *Dictionary of International Migrations*, Observatório das Migrações Internacionais (OBMigra), Brasil.

Tendencias globales de desplazamientos forzados: <https://www.acnur.org/eses/stats/globaltrends/5eeaf5664/tendenciasglobales-de-desplazamiento-forzado-en-201>

Thompson, A.; Torres, R.; Swanson, K. et al. (2019). Re-conceptualising agency in migrant children from Central America and Mexico. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 45 (2): 1-18.

Tanja Ahlin & Kasturi Sen (2019): Shifting duties: becoming 'good daughters' through elder care practices in transnational families from Kerala, India, *Gender, Place & Culture*, DOI: 10.1080/0966369X.2019.1681368

UNESCO. 2019. *Global Education Monitoring Report 2019: Migration, Displacement and Education - Building Bridges, not Walls*. París, UNESCO

Vila, I. (2006 [2004]). Lengua, escuela e inmigración. *Cultura y educación*, 18(2), 127-142.

Walsh, C. (2010). Interculturalidad crítica y educación intercultural. *Construyendo interculturalidad crítica*, 75 (96), 167-181

Yuval-Davis, Nira. "Etnicidad, relaciones de género y multiculturalismo." In *Nación, diversidad y género: perspectivas críticas*, pp. 64-88. Anthropos, 2010.

Programari

Moodle